

**ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА –
1929” с. ЛЮЛЯКОВО, общ. РУЕН
ЗА 2023 год.**

Съгласно чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища

1.УВОД

Предложението за развитие на читалищната дейност се отнася за календарната 2023 г. съгласно изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища. Отчитане става на заседание на общинския съвет до 31 март на следващата година (2024). Неговата задача е да подпомогне годишното планиране и финансиране на читалище „Просвета - 1929” село Люляково. Предложението е отворено и може да се променя и актуализира при необходимост.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Българските читалища са се превърнали в своеобразни национални, социални, културни, образователни и информационни институции, припознати от българското общество като устойчиви културни организации, които имат специфична мисия - да съхраняват и развиват традиционните ценности на нацията. През целия период от своето съществуване читалищата винаги са били ключови фактори за ограмотяването, образоваността и информираността на местните общности, имащи съществена роля за утвърждаване и развитие на ценностите на гражданското общество. Институционализирането на читалищата като граждански сдружения с идеална цел по силата на Закона за народните читалища им дава големи възможности за осъществяване многостранни инициативи, чрез които гражданите независимо от образование, пол и социална принадлежност получават широк достъп до културни продукти и в най-отдалечените райони на страната. Нещо повече, развивайки се в новите условия читалищата разширяват дейността си извън рамките на обичайната за тях културна сфера и провеждат програми за подпомагане на лицата в неблагоприятно социално положение и малцинствените групи. Читалищата запазват своя огромен потенциал да подпомагат културните и образователни потребности на местните общности.

Народното читалище е важна институция в развитието на местната, а като цяло и на българската култура. Негова основна дейност е да осъществява културен живот и приобщаване на гражданите към постиженията на науката, културата и изкуството. Да работим за запазване на обичаите и традициите на българският народ и утвърждаване на националното самосъзнание. Да организира или участва в различни културни събития и инициативи на местно, регионално, национално и международно ниво. Читалищата са важна институция в развитието на местната култура.

2.ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основните направления и приоритетните задачи в читалищната дейност са регламентирани и произтичат от Закона за народните читалища и от общинската културна политика, осъществявана на основание на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар. Те са ориентирани към развитието и обогатяването на културния живот в селото и задоволяването на потребностите на гражданите чрез:

- Разгръщане на културно – просветна и образователно-социална работа с всички възрастови групи за укрепване на възрожденския дух и родолюбие на населението;
- Подкрепа и насърчаване на любителското творчество, насочено към нематериалното културно наследство;
- Запазване обичаите и традициите на местното население и подпомагане на любителското художествено творчество;
- Опазване на културно-историческото наследство и националните традиции;
- Поддържане на автентичните форми на фолклора и осигуряване на възможности за продължаване на традицията;
- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване ;
- Създаване на условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като съвременен център за ефективно библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;

3 . ОСНОВНИ ЗАДАЧИ, ДЕЙНОСТИ И ПРИОРИТЕТИ:

Развитието на читалищната дейност в с.Люляково ще продължи с изпълнението на следните основни задачи и дейности:

Основни задачи:

- Да опазва културно-историческото наследство и националните традиции;
- Да спомага изграждането на ценностна система у децата и младежите;
- Да поддържа и обогатява материалната си база;
- Да разработва и реализира инициативи /проекти за местно развитие и финансиране на читалищната дейност;
- Да работи за осигуряване на по-добра, по-съвременна и по-висококачествена образователна, културна, социална и информационна среда на населението;
- Да разшири съдържателния и социалния обхват на читалищната дейност за привличане на по-широк кръг население;
- Да развива ползотворното сътрудничество между читалищата на територията на общината, на региона и страната;
- Да поддържа активно партньорство с общинската администрация и бизнеса за взаимна полза.

Основни дейности:

Библиотечна дейност:

Библиотеката при НЧ "Просвета – 1929" – с. Люляково разполага с 16 564 библиотечни единици. Библиотечната дейност е една от основните дейности за читалището, като културна институция. Чрез нея то се включва в националната мрежа от публични библиотеки у нас.

Работата на библиотеката ще бъде насочена към:

- 1.Обогатяване на библиотечния фонд в зависимост от читателските интереси.
2. Съхранение и поддръжка на наличния библиотечен фонд.
- 3.Включване на библиотекаря и читалищния секретар в семинари и обучения.
- 4.Мероприятия за повишаване на читателския интерес – литературни четения, подредба на изложбени кътове и витрини с книги на известни автори, викторини и беседи с награди.

а/ Провеждане превърналите се в традиция мероприятия по повод „Седмица на детската книга и изкуствата за деца“:

- Драматизации на приказки
- Рецитали;
- „Приказка в рисунка“.

б/ Насърчаване на четенето:

- „Маратон на четенето“;
- „С книга сред природата“;
- Щафетно четене на книжки;
- „Разкажи за любимата си книжка.“

в/ Открити уроци с ученици от горен курс по литература и история.

г/ Инициатива „Вече мога да чета“ – ритуал за приемане първокласниците за читатели на библиотеката.

д/ Честване на годишнини на автори (утра и литературни четения, презентации).

5.Пълноценно използване на възможностите, които ще предостави през 2023 г. Фондация "Глоб@лни библиотеки – България", програми на Министерството на културата за библиотеки и всички други възможни донори.

6.Подобряване дейността на библиотеката, съобразена с интересите и нуждите на населението, чрез различни форми на културно – масова работа.

7.Утвърждаване на библиотеката, като обществен образователно – информационен център, осигуряващ равен достъп на всички и място за учене през целия живот.

8. Осигуряване на свободен достъп до интернет.

9. Извършване на технически услуги на населението: ксерокопиране и сканиране на документи; компютърна обработка и принтиране на документи; запис на информация на магнитни носители.

ЛЮБИТЕЛСКО ТВОРЧЕСТВО И ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ:

Художествените изяви на сцената са важна част при формирането на културното пространство в обществото. При осъществяване на художествено – творческата дейност участват много любители на различните видове изкуства – деца, младежи и възрастни, които според своите предпочитания осмислят свободното си време и същевременно създават културен продукт, който се представя на общински, регионални, национални и международни събития. Активно е участието на художествените форми на читалището в местните празници и фестивали, което е още едно доказателство, че читалищата винаги са имали водещо място в съхранението и опазването на българските културни традиции.

През следващата календарна 2023 г. към читалището ще функционират следните художествено–творчески форми:

АНСАМБЪЛ ЗА ИЗВОРЕН ФОЛКЛОР

Ансамбъл за изворен фолклор при Народно читалище „Просвета – 1929” е основан през 1956 година. В своята 66 годишна история той е гордостта на с. Люляково. В него участват 35 самодейци, от три поколения. Състава издирва, съхранява и популяризира фолклора на малоазийските българи./ Песни, танци и обичаи./ Носител е на златни медали от Копривщица, редица отличия от международни, национални, регионални събори и фестивали. Има и няколко участия в чужбина. / Република Турция и Австрия /

Към дейността на Ансамбъла проявяват интерес редица медии. Излъчени са записи по няколко телевизии и радио.

ДЕТСКИ ТАНЦОВ СЪСТАВ „ЛЮЛЯЧЕ”

В него участват 20 деца от начален етап на образование, които с голямо желание посещават репетициите и заучават български народни танци. През изминалата година, поради противоепидемичните мерки, състава не функционираше.

ЛЮЛЯКОВСКИ БАБИ

Групата възобновява стари битови техники и занаяти. Популяризира нашите обичаи и традиции. Предава знанията и уменията на младите, с цел тяхното съхранение и популяризиране. Те са истински пазители на люляковските традиции. Участват в съвместни проекти с Етнографски музей гр.Бургас.

ЛАЗАРСКА ГРУПА

Лазаруването заема особено място в народния календар и се изпълнява на християнския празник Лазаровден, който се празнува предпоследната събота преди Великден. Подготовката започва още през Великденските пости. Лазарките се събират, учат и си припомнят лазарски песни и игри. На Лазаровден момите обикалят къщите и пеят за здраве.

КОЛЕДАРСКА ГРУПА

Както лазарките, така и коледарите битуват в селото ни от дълги години. Подготовката на коледарите започва от Игнажден (20 декември). Тогава разучават коледните песни, създават се коледарските групи и на Бъдни вечер тръгват из селото с песни да благославят за здраве и берекет през новата година.

ПЕНСИОНЕРСКИ КЛУБ „ВЕРНИ НА ТРАДИЦИЯТА”

Провеждат сбирките си всяка седмица и отбелязват празниците от традиционния празничен календар. Организируют редица мероприятия и чествания на бележити дати и годишнини.

КЛУБ „ЗНАМ И МОГА”

В него участват ученици през лятната ваканция. Тук се научават на умения и техники за изработка на различни предмети и сувенири. В края на ваканцията се подготвя изложба и базар от изработените изделия.

ЕТНОГРАФСКА СБИРКА

Уредена е във фоайето на читалищния дом. Тук се провеждат уроци с учениците и различни мероприятия и годишнини. Посещава се с голям интерес от гостите на селото. Сбирката се обогатява непрекъснато с дарения на различни експонати от местните жители.

Всички групи и клубове в читалището функционират на доброволни начала, като ръководителите не получават хонорар. Те ще функционират и през 2023 година.

ПРОЕКТНИ ДЕЙНОСТИ

Всяка година кандидатстваме с проект за литература по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” към Министерство на културата. Имаме и съвместни проекти с Регионален исторически музей – гр. Бургас и СУ „Отец Паисий” – с. Люляково. През 2023 год. отново ще кандидатстваме с проекти за литература и ще работим с досегашните си партньори.

КУЛТУРНА ПРОГРАМА ЗА 2023 година:

- Бабинден
- Посрещане на Баба Марта, Ден на самодееца, 3-ти март – Национален празник на България
- Ден на жената
- Седмица на детската книга и изкуствата за деца
- Честване на бележити дати и годишнини
- Лазаровден
- „Писан, шарен Великден”
- Ден на славянската писменост и култура
- Участия на самодейните състави в местни, регионални и национални фестивали и събори
- Ден на детето
- Работа на библиотеката с деца, с цел насърчаване на четенето- „С книга сред природата”, „Маратон на четенето”, „Похода на книгите”
- Работа с клуб „Знам и мога”
- Ден на народните будители
- Ден на християнското семейство
- Празници от традиционният календар, коледни и новогодишни празници
- Конкурси, рецитали и изложби
- Литературни утра

ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на читалищата е регламентирано в Закона за народните читалища. Читалището финансира дейността си в рамките на държавната субсидия и собствени приходи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година. Съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за народните читалища, Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2024 г. пред Кмета на Общината и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Днешната реалност изисква от читалищата да бъдат високо отговорни самоуправляващи се културни сдружения на гражданите, особено в населените

места, където се явяват като единствен културен институт. Изпълнението на Програмата ще даде възможност за реализация на набелязаните цели, задачи и основни дейности. Успешното им изпълнение ще спомогне за опазването и съхраняването на културно-историческото наследство във времето на глобализация и утвърждаване на празници, даващи възможност за удовлетворяване нуждите на бъдещите поколения да се запознаят с миналото на родния край. Подпомагането и развитието на любителското художествено творчество ще стимулира младите хора и талантливите дарования, а реализирането на инициативите ще допринесе за обогатяване на културния живот.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата година.

План-Програмата е приета на заседание на Настоятелството на 03.11.2022г.

Председател:.....

Добрин Стоянов